

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σε συνεργασία με το
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»

**Απόψεις των Εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την
Ένταξη των μαθητών με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής/
Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ)**

της

Μπαϊρακτάρη Ιφιγένειας

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται

Στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του

Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης

Του Τ.Ε.Φ. – Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος –

Ινστιτούτο

Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών

Με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή –

Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:

1^{ος} Επιβλέπων: Ζωή Καραμπατζάκη, Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος

2^{ος} Επιβλέπων: Διονύσιος Λουκέρης, Συνεργαζόμενος Ερευνητής, ΕΚΕΦΕ

Δημόκριτος

3^{ος} Επιβλέπων: Παναγιώτης Μαντάς, Συνεργαζόμενος Ερευνητής, ΕΚΕΦΕ

Δημόκριτος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τη δυνατότητα ένταξης των μαθητών με ΔΕΠ-Υ στο γενικό σχολείο. Επίσης επιδιώχθηκε να επισημανθούν οι παράγοντες οι οποίοι, σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών, δυσχεραίνουν ή διευκολύνουν την ένταξη των μαθητών με ΔΕΠ-Υ στη γενική εκπαίδευση.

Για το σκοπό της έρευνάς μας και τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήσαμε ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο, το οποίο στο κύριο μέρος αποτελούνταν από 22 ερωτήσεις-δηλώσεις.

Στην έρευνα συμμετείχαν και απάντησαν 51 εκπαιδευτικοί που υπηρετούν σε σχολική μονάδα (ΓΕΛ) της Α' Αθήνας του Ν. Αττικής.

Τα αποτελέσματα που λάβαμε δείχνουν γενικά τη θετική άποψη των συμμετεχόντων όσον αφορά στο θέμα της ένταξης των μαθητών με ΔΕΠ-Υ στο γενικό σχολείο. Συμφωνούν με την άποψη ότι η ένταξη των νηπίων με ΔΕΠ-Υ μπορεί να είναι ευεργετική για τους υπόλοιπους μαθητές και η παρουσία τους θα προωθήσει την αποδοχή της διαφορετικότητας από πλευράς των άλλων μαθητών. Επίσης δηλώνουν πρόθυμοι να συμμετάσχουν σε επιμορφωτικά προγράμματα διδασκαλίας μαθητών με ΔΕΠ-Υ και τους ενδιαφέρει να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ μέσα στη γενική τάξη και να τροποποιήσουν τη μέθοδο διδασκαλίας τους προκειμένου να συμπεριλάβουν στην τάξη τους μαθητές με ΔΕΠ-Υ.

Ως σημαντικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην επιτυχημένη ένταξη των παιδιών με ΔΕΠ-Υ θεωρούν ότι είναι η στάση του εκπαιδευτικού προσωπικού, η συμπεριφορά των ίδιων των παιδιών με ΔΕΠ-Υ, η προσωπικότητά τους, ο βαθμός στον οποίον έχουν ανάγκη υποστήριξης, η αποδοχή των παιδιών με ΔΕΠ-Υ από τα υπόλοιπα παιδιά και η ενθάρρυνσή τους να αλληλεπιδρούν με συνομηλίκους τυπικής ανάπτυξης.

Στον έλεγχο των ερευνητικών μας υποθέσεων ως προς τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων βρέθηκαν σε αρκετές ερωτήσεις στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς την ηλικία τους, τη διδακτική εμπειρία τους, το είδος της επιμόρφωσης που έχουν λάβει, τη σχολική μονάδα που υπηρετούν καθώς και ως προς το αν έχουν διδάξει ή όχι σε παιδιά με ΔΕΠ-Υ .

Προτείνεται η επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών σε θέματα ενταξιακής εκπαίδευσης και η ευρύτερη θεσμική υποστήριξή τους ώστε να καταστούν περισσότερο αποτελεσματικοί στο έργο τους.

ABSTRACT

The aim of this study was to explore the opinions of secondary education teachers regarding the possibility of integrating students with disabilities and special educational needs (SEN) into mainstream schools. Additionally, the study sought to identify the factors that, according to the teachers' perspectives, hinder or facilitate the inclusion of students with ADHD in general education.

For the purpose of our research and data collection, we used a self-designed questionnaire consisting of 22 questions/statements. A total of 51 teachers serving in a secondary school (General Lyceum) in the A' Athens district of Attica participated in the study.

The results we obtained generally indicate a positive attitude among the participants regarding the inclusion of students with ADHD in mainstream schools. They agree that the inclusion of children with ADHD can be beneficial for the other students, and their presence can promote acceptance of diversity among the other students. Additionally, they express willingness to participate in training programs for teaching students with ADHD and are interested in acquiring the appropriate teaching skills for including students with ADHD in their classrooms and modifying their teaching methods.

According to the participants, important factors contributing to the successful inclusion of children with ADHD are the attitude of the educational staff, the behavior and personality of the children with ADHD, the level of support they require, the acceptance of children with ADHD by their peers, and the encouragement for them to interact with typically developing peers.

In testing our research hypotheses regarding the demographic characteristics of the participants, several statistically significant differences were found in terms of their age, teaching experience, type of training they have received, the school unit they serve in, and whether or not they have taught children with ADHD.

It is recommended to provide training for all teachers in inclusive education and to offer broader institutional support to make them more effective in their work.

εκπαιδευτικού προσωπικού. Υποστηρίζουν την ιδέα της ένταξης μαθητών με ΔΕΠ-Υ στην τάξη τους. Επίσης φαίνεται ότι επιθυμούν την επιμόρφωση και κατάρτισή τους σε θέματα ένταξης και βλέπουν θετικά την προοπτική να τροποποιήσουν τις μεθόδους διδασκαλίας τους.

Οι πιθανοί περιορισμοί της έρευνάς μας αφορούν κυρίως το μέγεθος του δείγματος, αλλά στο πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας θεωρούμε ότι είναι ικανοποιητικός ο αριθμός των συμμετεχόντων. Επίσης σε μια έρευνα τόσο μικρής κλίμακας ευνόητο είναι ότι δεν συμπεριλήφθηκαν όλοι οι πιθανοί παράγοντες που συμβάλλουν σε μια επιτυχημένη ένταξη των μαθητών με ΔΕΠ-Υ. Ωστόσο, ευελπιστούμε ότι η έρευνά μας μέσα από τη διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να συμβάλει στην ανάδειξη των παραγόντων που δυσχεραίνουν ή διευκολύνουν την ενταξιακή πορεία των μαθητών με ΔΕΠ-Υ, προκειμένου να συνεχίσει να υποστηρίζεται αυτή η ομάδα μαθητών με τον καλύτερο δυνατό τρόπο εντός του γενικού σχολείου.

Σε μια μελλοντική έρευνα προτείνεται να διερευνηθεί ο αριθμός των εκπαιδευτικών που θα συμμετέχουν και να συμπεριληφθούν επιπλέον παράγοντες. Επίσης προτείνεται η καθολική επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών σε θέματα ενταξιακής εκπαίδευσης και η ευρύτερη θεσμική υποστήριξή τους ώστε να καταστούν περισσότερο αποτελεσματικοί στο έργο τους.

8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5®). American Psychiatric Pub.

- Σύνδεσμος: [DSM-5](#)

Barkley, R. A. (2006). Attention-deficit hyperactivity disorder: A handbook for diagnosis and treatment (3rd ed.). Guilford Press.

Biederman, J., & Faraone, S. V. (2005). Attention-deficit hyperactivity disorder. *The Lancet*, 366(9481), 237-248.

Faraone, S. V., Biederman, J., & Mick, E. (2006). The age-dependent decline of attention deficit hyperactivity disorder: A meta-analysis of follow-up studies. *Psychological Medicine*, 36(2), 159-165.

Fernández-Navarro, F., Sánchez-Teruel, D., & Macías-García, A. (2018). Teacher attitudes towards inclusive education: A study in Spanish primary schools. *European Journal of Special Needs Education*, 33(4), 469-484.

Kalyva, E., & Michaelides, M. P. (2018). Primary school teachers' attitudes towards inclusion of students with special educational needs: Insights from Greece. *International Journal of Inclusive Education*, 22(9), 1037-1055.

Michal Sneh, Tova Most, Sara Sonnenschein. (2017). Teachers' attitudes toward inclusion of students with special educational needs in mainstream schools: A comparative study. *International Journal of Disability, Development and Education*.

Nilholm, C. (2018). Swedish teachers' attitudes towards inclusion. *European Journal of Special Needs Education*, 33(1), 3-18.

Rui, A. Ø., Skogen, R. S., Eriksen, B., Fauske, A. E., & Hagtvet, B. (2016). Norwegian teachers' attitudes towards inclusive education: A comparative study of beliefs about inclusion and the integration of students with special educational needs. *European Journal of Special Needs Education*, 31(2), 149-165.

Russell A. Barkley. (Έτος έκδοσης δεν παρέχεται). *Taking Charge of ADHD: The Complete, Authoritative Guide for Parents*.

Russell A. Barkley, Kevin R. Murphy. (Έτος έκδοσης δεν παρέχεται). *ADHD in Adults: What the Science Says*.

Stidwill, C. L. K., de Vries, M. J., & Lacey, P. (2016). Inclusion in practice? A qualitative study of teachers' perspectives on inclusive education. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 16(1), 364-373.

Thapar, A., Cooper, M., Eyre, O., & Langley, K. (2013). Practitioner review: What have we learnt about the causes of ADHD? *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 54(1), 3-16.

9. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ